

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/90/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119200948
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119200948.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobkyne: D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/XX, XXX XX S., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Poštová banka, a. s., IČO: 47 232 471, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5.320,74 Eur s prísl. a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29Csp/9/2019-83 zo dňa 15.05.2019 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo výroku III. a V. o priznaní žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 8 % vo vzťahu k výroku I. a II. a 100 % vo vzťahu k výroku IV.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku II., III. a V. a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu 1.inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 2.896,- Eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 30.01.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. II. V prevyšujúcej časti žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. III. Vo vzťahu k výroku I. a II. priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 8 %. IV. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo 04.08.2011, v časti 3. Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 6., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok.“ - je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V. Vo vzťahu k výroku IV. priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ust. § 9 ods. 2 a 11 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom k 04.08.2011. Ust. § 53 ods.1 a 4, 100 ods. 1, 2 a 3 § 107 ods. 1,2 a 3 a § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, aj ust. § 137 písm.c/ a d/ a § 298 ods.1 a C Civilného sporového poriadku (C.s.p.).

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že sa nestotožňuje s tvrdením žalobkyne o absencii obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f) a § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. Svoje názory k tejto otázke vysvetlil v bode 23 a 24 odôvodnenia rozsudku. Zároveň v bode 25 odkázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorých aj uvedené závery vyplynuli. Zároveň súd 1. inštancie konštatoval, že jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o

spotrebiteľskom úvere je podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z. z. aj uvedenie RPMN, celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť s uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto RPMN. V prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti neobsahuje, podľa § 11 ods. 1 písm. a) cit. zák. sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

4. V danom prípade súd prvej inštancie nedospel k záveru o nesprávnom výpočte RPMN zo strany žalovaného, keď do celkových nákladov spotrebiteľa nezahrnul aj náklady za poskytnutú doplnkovú službu z dôvodu, že žalobkyňa ako spotrebiteľ mohla poskytnutie uvedenej doplnkovej služby odmietnuť, čo nesporne vyplýva z časti 2 zmluvy o úvere, a preto náklady, ktoré spotrebiteľovi s týmto poistením vznikli, nemali byť zahrnuté do celkových nákladov pre účely výpočtu RPMN. Na základe vyššie uvedených skutočností, preto súd dospel k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje údaj o všetkých predpokladoch použitých pre výpočet RPMN, preto sa predmetný spotrebiteľský úver v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z. z. považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda žalobkyni vznikla iba povinnosť vrátiť žalovanému istinu poskytnutého úveru. S poukazom na vyššie uvedené závery potom žalobkyni v súlade s ust. § 451 Občianskeho zákonníka vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu realizovaných úhrad splátok úveru a poskytnutých úverových prostriedkov.

5. Z predložených listín nesporne vyplýva, že žalovaný na základe predmetnej úverovej zmluvy poskytol žalobkyni úverové prostriedky v celkovej výške 6.450,- Eur a žalobkyňa realizovala v jeho prospech úhrady vo výške 11.770,74 Eur, a teda má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5.320,74 Eur. S poukazom na vznesenú námietku premlčania sa v danom prípade súd prvej inštancie zaoberal otázkou, či uvedený nárok žalobkyne bol uplatnený v rámci subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby s poukazom na ust. § 107 Občianskeho zákonníka.

6. Podľa názoru súdu prvej inštancie právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia, sa môže premlčať tak v subjektívnej, ako aj objektívnej dobe. Ak sa povinný subjekt premlčania dovolá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej lehoty je stanovený odlišne a na sebe nezávislý je aj priebeh plynutia, ako aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, t. j. subjektívna a objektívna. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - 2 -ročná a objektívna premlčacia doba je buď 3-ročná v prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z nedbanlivosti alebo 10-ročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Podľa názoru súdu prvej inštancie v posudzovanom prípade je rozhodujúcou otázkou kedy začala plynúť subjektívna 2-ročná premlčacia lehota. Za rozhodujúci pre začiatok jej plynutia treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. V danom prípade teda nie je podstatná rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobca pri riadnej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomostí žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzať zo dňa (dní), kedy splatila žalovanému úver, z ktorého požadoval vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či skutočne vedela o prípadnej bezúročnosti a bez poplatkovoosti predmetného úveru a o tom, že sa bezdôvodne žalovaný obohacuje.

7. Nie sú teda vôbec relevantné jeho právne znalosti (platí zásada neznalosť zákona neospravedlňuje), teda nie je podstatné, či vedel o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov, a teda či bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti. Tieto závery vyplývajú z viacerých rozsudkov NS ČR pod sp. zn. 26Cdo/785/2011 zo dňa 24.04.2012, 28 Cdo/685/2011 zo dňa 28.03.2012, 28Cdo/3977/2007 zo dňa 18.03.2008, 33Odo/306/2005 zo dňa 25.03.2017, ale aj z rozsudku NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011, nálezu ÚS SR III. ÚS 143/2016 zo dňa 15.03.2016 ako aj rozsudkov všeobecných súdov SR - KS v Nitre 25Co/119/2015 zo dňa 27.07.2016 a 6Co/220/2015 zo dňa 27.01.2016. V danom prípade sa žalobkyňa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia

dozvedela najneskôr 16.01.2018, kedy zaplatila žalovanému poslednú splátku úveru. Avšak vzhľadom na väčšinou rozhodovaciu prax senátov Krajského súdu v Prešove, súd prvej inštancie vychádzal z právneho záveru o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby oboznámení právneho posúdenia zo strany Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 01.03.2018. V tejto súvislosti poukázal súd prvej inštancie aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2014. Podľa názoru súdu prvej inštancie v predmetnej veci je vylúčená aplikácia 10-ročnej objektívnej lehoty pre úmyselné bezdôvodné obohatenie s poukazom na uznesenie NS SR pod sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018. S poukazom na právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí v spojení s čl. II. ods. 2 C.s.p. a rozhodnutím s poukazom na vyššie uvedený právny záver rozhodnutia NS SR v spojení s čl. 2 ods. 2 C.s.p. a rozhodnutím NS SR sp. zn. R 71/2018 zverejnenom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR 8/2018 súd 1. inštancie dospel k jednoznačnému záveru o nemožnosti aplikácie objektívnej 10-ročnej premlčacej lehoty z dôvodu úmyselného bezdôvodného obohatenia. Zároveň poukázal na to, že s týmto názorom sa stotožnil vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Prešove dňa 11.04.2019 pod sp. zn. 25Co/84/2018. Na základe uvedených skutočností, preto súd prvej inštancie vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške úhrad žalobkyne realizovaných v prospech žalovaného nad istinu poskytnutého úveru v rámci 3-ročnej objektívnej premlčacej doby, teda od 14.01.2016 (žaloba podaná 14.01.2019) a zároveň v subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby od 01.03.2016 (o právnom posúdení bola oboznámená Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 01.03.2018) v celkovej výške 2.896,- Eur (10 x 170,- Eur 22.03.2016, 22.04.2016, 23.05.2016, 23.06.2016, 21.07.2016, 22.08.2016, 22.09.2016, 21.10.2016, 25.11.2016 a 20.12.2016 a 13 x 92 Eur - 20.01.2017, 16.02.2017, 16.03.2017, 11.04.2017, 18.05.2017, 17.06.2017, 19.07.2017, 11.08.2017, 16.09.2017, 18.10.2017, 15.11.2017 a 18.12.2017 a 16.01.2018) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Zároveň vyhovel žalobe v časti uplatneného úroku z omeškania v súlade s ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a § 563 Občianskeho zákonníka od 30.01.2019 do zaplataenia (žaloba doručená 28.01.2019).

8. Žalobkyňa sa ďalej domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o úvere v časti 3 zmluva o úvere a záverečné ustanovenia bod 6 v znení: Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenej v čl. 10 II. časti všeobecných obchodných podmienok.

Aj zo znenia ust. § 298 C.s.p. vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj v individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne upleteného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednaní. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na znenie ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určenie neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Zároveň poukázal na čl. 6 bod 1 Smernica rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmluvách a na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-473/00 i na to, že žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z. z. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ndc/20/2016 zo dňa 23.01.2017, z ktorého vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostala aj po nadobudnutí účinnosti C.s.p. zachované.

9. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách), takže aj v predmetnej veci v celom rozsahu je súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky opodstatnená.

10. Vopred pripravená zmluvná podmienka predmetnej zmluvy o úvere, ktorú nemožno meniť individuálnym dojednaním svedčí o tom, že žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala vôľu, ale ani možnosť si rozhodcovskú doložku dojednať individuálne. Ak má byť rozhodcovská doložka právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku je nepochybne forma uzavretej zmluvy, t. j. skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola súčasťou

obchodných podmienok. Takúto rozhodcovskú doložku nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú, a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, a preto súd prvej inštancie žalobe v uvedenej časti vyhovel.

11. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 255 ods. 1,2 a § 262 ods. 2 C.s.p. Vo vzťahu k výroku I. a II. priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na pomernú časť náhrady trov konania v rozsahu 8 % v percentuálnom rozdielne úspechu a neúspechu v spore (úspech 54 %, neúspech 46 %).

12. Vo vzťahu k nároku o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky priznal úspešnej žalobkyni voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zároveň vyslovil, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 C.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

13. Proti tomuto rozsudku včas podala odvolanie žalobkyňa, a to proti výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol a proti výroku III. o náhrade trov konania. Odvolanie podala z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Namietala, že nie je jasné, ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že uznesenie NS SR vylučuje aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Zo žiadnych slov uznesenia NS SR totiž ani priamo, ani nepriamo, záver o vylúčení 10-ročnej objektívnej premlčacej doby nevyplýva. Takéto závery z citovaného uznesenia NS SR vôbec nevyplývajú, naopak, nevyplývajú z neho usmernenia, čo je potrebné dokázať, aby o úmyselné bezdôvodné obohatenie išlo a to v tom zmysle, že na to, aby išlo o úmyselné bezdôvodné obohacovanie sa, treba k všeobecným skutočnostiam (faktom) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov, dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia, aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotnoprávneho, pri právnom posúdení zavinenia a to na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Na to je potrebné zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Ak Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1Cdo/238/2017 konštatuje, že na preukázanie úmyslu obchodníka nestačia samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom postavení, tak práve v intenciách záverov uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je samotným konaním žalovaného dokázaný priamy úmysel, bezdôvodne sa na úkor žalobkyne obohatiť, a to jeho konaním po uzatvorení vadnej zmluvy, prijatím každej jednej splátky, po tom, čo vrátila reálne poskytnutú sumu istiny. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1Cdo/238/2017 poskytuje návod na aplikáciu desaťročnej objektívnej premlčacej doby, pri úmyselnom bezdôvodnom obohacovaní sa veriteľov na úkor spotrebiteľa. Priamym dôkazom o úmysle veriteľa bezdôvodne sa obohacovať na úkor spotrebiteľa zo spotrebiteľských úverov by bolo priznanie takého úmyslu, čo však zrejme do úvahy neprichádza. Je preto potrebné vychádzať z právnej úpravy spotrebiteľských úverov z kvalifikácie veriteľa a predovšetkým z jeho konania. Podstata aplikácie desaťročnej premlčacej doby spočíva v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia vadnej zmluvy ešte tento úmysel priamo nemusel mať. V každom prípade, prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie, sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník, profesionál vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju, viediac, že je to platba prevyšujúca spotrebiteľovi poskytnutú sumu, a nepatrí mu z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, prípadne z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy. Objektívna desaťročná premlčacia doba, na premlčanie bezdôvodného obohatenia preto začína plynúť prijatím každej takejto nedôvodne prijatej platby od momentu, keď ju veriteľ od spotrebiteľa prijal. Je vylúčené, aby žalovaný, ako profesionál v poskytovaní úverov, nepoznal spotrebiteľské právo a prijímal platby nad spotrebiteľovi poskytnutú sumu pri neplatných úveroch, alebo nad istinu úver pri bezúročných a bezpoplatkových úveroch. Nemôžu byť preto žiadne rozumné pochybnosti o tom, že žalovaný sa na úkor žalobkyne obohatil úmyselne a preto na posúdenie premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Na podporu odvolania poukázala na najnovšie odvolacie

rozhodnutia a to uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/153/2018 zo dňa 16.04.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/141/2018 zo dňa 30.05.2019, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018. Do pozornosti dal aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 430/2018 zo dňa 05.12.2018 o odmietnutí sťažnosti banky pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co/53/2017 zo dňa 27.03.2018, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 24Csp/57/2016 zo dňa 06.04.2017. Zároveň žalobkyňa upriamila pozornosť na prienik viacerých mylných úvah záverov súdu prvej inštancie, z ktorých sa jej javia byť najiracionálnejšie tie, podľa ktorých pri posudzovaní začatia plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby spotrebiteľ splatením splátok nad istinu úveru vie o tom, že týmito platbami veriteľa bezdôvodne obohacuje a napriek tomu ich platí, ale veriteľ, ktorý tieto platby prijíma z hľadiska úmyslu bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľa obohacovať nevie o tom, že sa bezdôvodne obohacuje a splátky na ktoré nemá nárok si ponechá. Chýba akékoľvek právne a logické vysvetlenie týchto úvah a záverov podľa ktorých tie isté skutkové okolnosti spotrebiteľ pozná a vie o nich a tie isté skutkové okolnosti veriteľ nepozná a nevie o nich, preto navrhla rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie aj žalovaný. V úvode síce uvádza, že podával odvolanie voči všetkým výrokom, ale odvolací petit smeruje iba k napadnutej časti, keď navrhuje rozsudok zmeniť tak, že žaloba žalobcu v plnom rozsahu bude zamietnutá a odvolací súd zaviazá žalobcu na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Teda žalovaný napáda iba tie výroky, kde bola žalobkyňa úspešná v spore. Právne odôvodnil svoje odvolanie ust. § 365 ods. 1 písm. f), d) a h) CSP. Namietal, že súd 1. inštancie akceptoval skutočnosť, že nárok žalobkyni je potrebné z veľkej časti považovať za premlčaný. Pri konkretizácii rozhodných dátumov však premlčanie nepočítal od splatenia úveru, pritom žalovaný posudzovanie plynutia subjektívneho premlčania oprel aj o rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove napr. sp. zn. 21Co/193/2014, kde súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 9C/521/2013. Žalovaný cituje z uvedeného rozhodnutia: Vzhľadom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie: žalobcovi najneskôr ku dňu zosplatnenia úveru, ku dňu 28.07.2011, kedy mu bolo známe, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil odo dňa nasledujúceho po tomto dni, teda dňom 29.07.2011 začala plynúť 2-ročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie svojho nároku súdnou cestou a táto mu uplynula 29.07.2013. Žalobca podal žalobu na súde 03.09.2013, teda po uplynutí zákonnej subjektívnej premlčacej doby, pričom žalovaný vzniesol námietku premlčania a súd tento jeho úkon považoval za účinné odolanie sa premlčania. Na základe toho nemohol žalobcovi priznať premlčané právo, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Pri posúdení momentu začatia plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty si napríklad Okresný súd Prešov v konaní sp. zn. 11Csp/187/2018 osvojil právny záver a jeho argumentáciu, ktoré vyplynuli z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17Co/372/2015-170 zo dňa 27.04.2016. Súd v tomto rozsudku uviedol nasledovné: „Pre uplatnený nárok založený na bezdôvodnom plnení nad rámec poskytnutej istiny úveru sú podstatné 3 zložky, o ktorých musela navrhovateľka vedieť, aby na jej strane mohlo byť usudzované na vedomosť o bezdôvodnom obohatení: 1.vedomosť o tom, že v dôsledku neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, teda vedomosť o obsahu práva, 2.vedomosť o obsahu zmluvy, teda že zmluva údaj o RPMN neobsahuje, 3.vedomosť o tom, že zo strany navrhovateľky došlo k plneniu na úroky a poplatky, teda v zásade nad rámec poskytnutej istiny, vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „neznalosť práva neospravedlňuje“. Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. ad2. vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaj o RPMN je potrebné na strane navrhovateľky viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu. I keď sa z hľadiska skutočného priebehu kontraktačných procesov jedná aj v uvedenom závere často o domnienku, je jej vyvrátiteľnosť založená na skutkovom omyle o obsahu zmluvy. Jeho danosť však z tvrdení navrhovateľky nevyplýva. Pre uvedené zložky vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domnienok a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. Len v prípade vyvrátiteľnej právnej domnienky možno uvažovať o tvrdení o dôkaze opaku. ad3. pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti navrhovateľky o tom, že odporca : uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy

navrhovateľka preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany odporcu. Tým, že splátky úveru uhradza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamžikom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí“. Na základe ustáleného tak možno dôvodne skonštatovať, že všetky platby uhradené pred 14.01.2017 sú v rámci prípadného vydania údajného bezdôvodného obohatenia premlčané. Na základe uvedeného žalovaný konštatoval, že všetky platby žalobkyne uhradené pred 14.01.2017 sú v rámci prípadného vydania bezdôvodného obohatenia premlčané. Žalobkyňa po 14.01.2017 uhradila splátky 20.01.2017 92,00 Eur, 16.02.2017 92,00 Eur, 16.03.2017 92,00 Eur, 11.04.2017 92,00 Eur, 18.05.2017 92,00 Eur, 17.06.2017 92,00 Eur, 19.07.2017 92,00 Eur, 11.08.2017 92,00 Eur, 16.09.2017 92,00 Eur, 18.10.2017 92,00 Eur, 15.11.2017 92,00 Eur, 18.12.2017 92,00 Eur 16.01.2018 92,00 Eur, SPOLU: 1. 196,00 Eur. Preto súd prvej inštancie z hľadiska premlčania nároku mohol priznať náhradu maximálne vo výške 1.196,- Eur a nie 2.896,- Eur. Súd prvej inštancie skonštatoval neprijateľnosť zaniknutej zmluvnej podmienky. Vzhľadom na rozhodnutie súdu z hľadiska res iudicata nie je možné rozhodcovskú doložku uplatniť, čím sa stráca akýkoľvek dopad na žalobcu. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil naliehavosť právneho záujmu, ak sa predmetnou otázkou vôbec zaoberal. Voči žalovanému tak rozsudok v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky vykazuje znaky obsolétosti. Jedine, pokiaľ by šlo o istú formu vypočítavosti a navyšovania trov právnenému zástupcovi pri pokračovaní v ďalších žalobách. Žalovaný sa domnieva, že právny záujem síce môže vyplývať z ustanovení Občianskeho zákonníka, nie je však potvrdená jeho naliehavosť, ktorá v konaní ani nebola preukázaná. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 1998, sp. zn. 5Cdo 60/1998, publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. rc 8/2000, určovacou žalobou sa žalobca domáha vydania autoritatívneho výroku súdu, že určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívna určovacia žaloba), alebo že tu nie je (negatívna určovacia žaloba). Takéhoto určenia sa môže žalobca domáhať vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia ohrozené alebo je neisté. Zároveň žalovaný poukázal na názor Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/101/2016, že určovacia žaloba má spravidla preventívny charakter. Jej účelom je poskytnúť ochranu práva žalobcu predovšetkým skôr než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. V prípade možnosti žalovať priamo splnenie povinnosti treba preto vždy považovať za nepripustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života. Čo sa týka platnosti rozhodcovskej doložky, poukázal žalovaný na znenie ust. § 73 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. V zmysle právnej úpravy v platnej v čase uzatvorenia rozhodcovskej doložky sa za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka považovala len tá rozhodcovská doložka, ktorá vyžadovala, aby spotrebiteľ riešil spory s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní. V zmysle vyššie uvedeného je preukázané, že spotrebiteľ sa mohol so svojou žalobou na dodávateľa obrátiť na civilný súd. Rozhodcovská zmluva tak nebola neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V čase uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy zákonná úprava umožňovala zmluvným stranám uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu vo forme samostatnej zmluvy, alebo ako rozhodcovskú doložku, ktorá tvorí súčasť iného právneho úkonu. Požiadavka, aby rozhodcovská zmluva bola výlučne vo forme obsahovo oddelenej od zmluvy, sa vzťahu výlučne na rozhodcovské zmluvy uzatvorené po 01.01.2015. Rozhodcovská doložka spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti a je uzatvorená platne. Žalobca vo svojom vyjadrení neuviedol žiadnu novú skutočnosť, ktorá by popierala platnosť rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka presne špecifikovala, aký druh sporov je možné na jej základe riešiť formou rozhodcovského konania, a to označením: všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy“, t. j. zo Zmluvy o úvere. Je teda evidentné, že druh sporov ako i zmluvný vzťah ktorého spory sa budú riešiť boli priamo predmetom rozhodcovskej doložky a žalobca tak pri jej podpise mal vedomosť, čoho a v akom rozsahu sa rozhodcovská doložka týka. Zároveň žalovaný dal do pozornosti aj ust. § 3 ods. 6 Zákona o spotrebiteľskom a rozhodcovskom konaní, konkrétne prvú vetu a apeloval tiež na bod 10.2.3 Všeobecných obchodných podmienok. Žalobca mal možnosť uzatvorenie rozhodcovskej doložky odmietnuť, pokiaľ s ňou nesúhlasil, čo však neurobil. Žalobca tak mohol individuálne sám rozhodnúť o tom, či danú zmluvnú podmienku uzatvorí alebo neuzatvorí. Zároveň dal do pozornosti ust. § 208 ods. 6 zák. č. 335/2014 Z. z. a následne rozhodcovský súd aplikuje príslušné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa skúma ex offa oslabenie alebo znemožnenie vymáhania práv dodávateľa bez potreby dovolania sa tejto skutočnosti spotrebiteľom. Žalovaný zároveň namietal nepreskúmateľnosť rozsudku, pretože súd prvej inštancie rozhodol o bezúročnosti úveru na základe údajnej absencie predpokladov použitých pre výpočet RPMN. Nielen, že v súdnom konaní sa súd otázkou predpokladov použitých pre výpočet RPMN nezaoberal

a neumožnil žalovanému predložiť vyjadrenie preukazujúce, že Zmluva o úvere obsahuje všetky markantné náležitosti vrátane predpokladov pre výpočet RPMN, t. j. v priebehu súdneho konania sa táto náležitosť nezdať byť spornou, ale súčasne nešpecifikoval v rozsudku, ktorý predpoklad podľa jeho názoru v Zmluve o úvere absentuje. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na názor občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 03.12.2015 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky 1/2016, z ktorého citoval. Zároveň konštatoval, že odôvodnenie má presvedčiť účastníkov konania, že rozhodnutie bolo výsledkom starostlivého zhodnotenia relevantných faktov, že nebolo len doprovodom vopred prijatého rozhodnutia a nebolo svojvoľné. Zároveň poukázal na judikatúru napríklad R111/1999 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 551/2012 zo dňa 30.01.2013. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreného v R111/1998 nepreskúmateľnosť je považovaná za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality odôvodnenia) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila (len) tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 242 ods. 2 písm. b/O.s.p.). Zároveň poukázal aj na názor vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžh/1/2009. Napriek konštatovaniu súdu prvej inštancie žalovaný uviedol, že zmluva o úvere obsahuje všetky predpoklady výpočtu RPMN. Pre výpočet RPMN bol použitý dátum prvej splátky uvedený v bode 3 Zmluvy o úvere, a to 25.09.2011.

15. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. K desaťročnej premlčacej dobe - úmyslu uviedol, že žalobca sa nesprávne domnieva, že úmysel žalovaného v konaní bol preukázaný. Žalobca neprodukoval žiadny iný dôkaz, ktorý by predmetné dokázal. Žalobca nedokázal, žeby priamo žalovaný mal akýkoľvek úmysel sa obohacovať, a to na úkor žalobcu. Žalovaný v konaní preukázal, že konal v domnení, že konal v súlade so zákonom, čo samo o sebe vylučuje možnosť akéhokoľvek úmyslu sa bezdôvodne obohatiť. K tomu, aby bolo možné hovoriť o úmysle žalovaného, by musela byť dokázaná jeho vôľa sa obohacovať. Z vyjadrení žalovaného predložených v súdnom spise však jednoznačne vyplýva absencia akejkolvek vôle sa obohatiť, nakoľko tento považoval svoje zmluvy za riadne a úplné. Okrem toho by v konaní muselo byť dokázané, že pokyn na uzatvorenie danej konkrétnej, údajne vadnej zmluvy, dal priamo žalovaný a údajná vadnosť nebola spôsobená inou chybou. Úmysel predstavuje vnútorný psychický vzťah k vlastnému konaniu. Úmysel priamy je založený vtedy, ak konajúci subjekt chce urobiť protiprávny úkon, úmysel nepriamy zas pokiaľ konajúci subjekt vie, že svojím konaním môže urobiť protiprávny úkon a v prípade, že ho urobí, je s týmto následkom uzročený. Práve uvedené dve skutočnosti neboli žalobcom nijako dokázané, a to ani v odvolacom konaní. Žalobca nielenže neprodukoval žiaden dôkaz na preukázanie svojich tvrdení, súčasne sa spolieha na to že ako spotrebiteľ má výhodnejšie postavenie a isté právo sa bude na neho aplikovať bez akéhokoľvek potvrdenia možnosti jeho aplikácie. Žalovaný poukázal na konštatovanie súdu prvej inštancie, že súd zastáva názor, že dôkazné bremeno o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcov bolo na žalobkyni. Rovnaký postoj k otázke úmyselného obohatenia zastáva i Krajský súd v Nitre. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na rozsudok sp.zn. 25Co/75/2018 potvrdzujúci rozsudok Okresného súdu Nitra sp.zn. 25Csp/98/2017, z ktorého citoval okrem iného i to, že úmysel musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Zodpovednosť za preukázanie bezdôvodného obohatenia je objektívna. Žalovaný postupoval v dobrej viere, že koná v zmysle platného práva, pričom správnosť jeho postupu potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v svojich rozhodnutiach napr. 3Cdo/146/2017 alebo sp. zn. 3Cdo/56/2018. Za najdôležitejšie rozhodnutie preukazujúce nesprávnosť názoru žalobcu považuje žalovaný aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/238/2017, ktoré si žalobca veľmi nesprávne vykladá, preto žalovaný trvá na ním podanom odvolaní a rozhodnutí súdu v zmysle podaného odvolania žalovaného.

16. Ďalšie vyjadrenia do spisu doručené neboli.

17. Odvolací súd na základe podaných odvolaní preskúmal rozsudok súdu 1. inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzal v zmysle zásad uvedených ust. § 379 a nasl. C.s.p. Bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 C.s.p. a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 12.06.2020 a zistil, že odvolanie žalobkyne je dôvodné a odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

18. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie

odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

19. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte k namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

20. Odvolací súd má po oboznámení sa s obsahom spisu výsledkami vykonaného dokazovania odôvodnenia napadnutého rozhodnutia za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania z časti dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednanú vec aj správne právne posúdil, a to okrem výroku II., III. a V. V tejto časti je rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne.

21. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že jednou z obligatórných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z. z. aj uvedenie RPMN, celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť s uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto RPMN. V prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti neobsahuje, podľa § 11 os. 1 písm. a) cit. zák. sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

22. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje údaj o všetkých predpokladoch použitých pre výpočet RPMN, preto sa predmetný spotrebiteľský úver v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z. z. považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda žalobkyni vznikla iba povinnosť vrátiť žalovanému istinu poskytnutého úveru. Preto žalobkyni v súlade s ust. § 451 Občianskeho zákonníka vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu realizovaných úhrad splátok úveru a poskytnutých úverových prostriedkov. Z predložených listín nesporne vyplýva, že žalovaný na základe predmetnej úverovej zmluvy poskytol žalobkyni úverové prostriedky v celkovej výške 6.450,- Eur a žalobkyňa realizovala v jeho prospech úhrady vo výške 11.770,74 Eur, a teda má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5.320,74 Eur.

23. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyňa sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia v danom prípade dozvedela najneskôr 16.01.2018, kedy zaplatila žalovanému poslednú splátku úveru. Avšak vzhľadom na väčšinovú rozhodovaciu prax senátov KS v Prešove, súd 1. inštancie vychádzal z právneho záveru o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby oboznámení právneho posúdenia zo strany Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 01.03.2018 a zároveň poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2014. Ako právne významné, uviedla názory vyplývajúce z odbornej literatúry, z ktorých vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná, nielen predpokladaná vedomosť oprávneného. Odvolací súd s týmto právnym názorom teda že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná, nielen predpokladaná vedomosť oprávneného v plnom rozsahu súhlasí. Zároveň súhlasí s názorom, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť oboznámením právneho posúdenia zo strany Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 01.03.2018. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa žila v omyle, že žalovaný platby prijímal v súlade so zákonom a tento omyl spôsobil žalovaný porušením spotrebiteľského práva, pričom žalobkyňa verila tomu, že pri poskytovaní úveru postupuje s náležitou starostlivosťou bezo zbytku podľa zákona. Začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je podľa názoru odvolacieho súdu tak ako to už konštatoval aj v iných rozhodnutiach závislé len na subjektívnej teda vedomostnej zložke poznania oprávneného o skutočnostiach, že môže podať žalobu. Toto vedomie však musí nastať a žaloba musí byť podaná v objektívnej premlčacej lehote. Táto môže byť trojročná, ale aj desaťročná, tak ako to stanovuje ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa žalobkyne je v danom prípade potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu z dôvodu úmyselného konania žalovaného, ktorý ako bankový subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu a disponujúci dostatočným počtom odborného aparátu mal zabezpečiť, že jeho formulár o spotrebiteľskom úvere bude v plnom rozsahu zodpovedať požiadavkám zák. č. 129/2010 Z. z. Súd prvej inštancie však vyslovil právny názor, že v predmetnej veci je vylúčená

aplikácia desaťročnej objektivej dobe pre úmyselné bezdôvodné obohatenie s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018.

24. K uvedenému odvolací súd uvádza, že s názorom súdu prvej inštancie o vylúčení 10 ročnej objektívnej premlčacej dobe nesúhlasí. Úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie sa prejaví a naplní jeho konaním, keď príjme a ponechá si platby, ktoré boli vyplatené bez právneho dôvodu. Žalovaný mal vedieť a vedel, že sú to platby prevyšujúce istinu z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Pravidlám formálnej logiky zodpovedá názor žalobkyne, že znalosť dodávateľa o tom, že prijal platby v rozpore so zákonom, teda úmysel mu nemožno vyvrátiť a nie neexistujúcu znalosť žalobkyne ako spotrebiteľky. U žalovaného ako obchodníka platí nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon ako profesionál. Zákon poznať musí, lebo to je jeden z jeho pracovných nástrojov a na rozdiel od žalobkyne ako spotrebiteľky vie, ako má s právom naložiť, teda ho konkrétne aplikovať. Podľa názoru odvolacieho súdu je nemysliteľné, aby dôkazné bremeno ohľadne preukázania úmyslu dodávateľa bezdôvodne sa obohatiť zaťažoval spotrebiteľ. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-449/13, CA Consumer Finance proti D a B spol., v ktorom sa okrem iného uvádza: „ustanovenia smernice Európskeho parlamentu Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 O zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti uplatnených v článku 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa, ...“ Zároveň odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR I.ÚS 51/2020 zo dňa 09.06.2020, čo možno považovať za ustálenú prax odvolacieho súdu. Toľko k odvolacím námietkam žalobkyne.

25. K odvolacím námietkam žalovaného vo vzťahu k vyhláseniu neprijateľnej zmluvnej podmienky odvolací súd uvádza, že keby išlo o absolútne neplatnú zmluvnú podmienku z dôvodu právnej istoty je pre spotrebiteľa vždy potrebné, aby zmluvná podmienka, ktorá je neprijateľná, bola ako neprijateľná ako explicitne vyhlásená aj súdnym rozhodnutím. Iba takýmto spôsobom spotrebiteľ získa istotu, že v budúcnosti nebude voči nemu zo strany dodávateľa uplatňovaná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.03.2019 sp.zn. 6Cdo/27/2018, z ktorých vyplýva, že žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a ods. 5 a § 53 a) Občianskeho zákonníka, § 3 ods.5 zák. č. 250/2007). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Odvolacia námietka žalovaného, že v danom prípade naliehavý právny záujem nebol daný, preto neobstojí.

26. Odvolací súd nepovažuje rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný tak ako to tvrdí žalovaný v svojom odvolaní. Podľa názoru odvolacieho súdu z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu prvej inštancie pri hodnotení dôkazov na strane jednej a jeho právnymi závermi na strane druhej. Aj keď sa odvolací súd v celom rozsahu nemôže stotožniť s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie tak ako to uviedol vyššie.

27. K aplikácii uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018 s tým, že by bola vylúčená aplikácia 10-ročnej objektívnej premlčacej doby, čo do bezdôvodného obohatenia, odvolací súd súhlasí s názorom žalobkyne, že zo žiadnych slov tohto uznesenia ani priamo ani nepriamo závery o vylúčení 10-ročnej objektívnej premlčacej doby nevyplývajú. Najvyšší súd Slovenskej republiky skutočne v tomto uznesení poskytuje návod na aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa veriteľa na úkor spotrebiteľa.

28. K objektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že Občiansky zákonník tak v § 107 ods. 2 rozlišuje dve rôzne dĺžky lehôt vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe, pričom to, ktorá z nich bude aplikovaná na ten-ktorý prípad bude závisieť od toho, akým spôsobom bolo získané bezdôvodné obohatenie. Občiansky zákonník síce v uvedenom ustanovení hovorí o bezdôvodnom obohatení získanom úmyselne, avšak v uvedenom a ani v inom ďalšom ustanovení nevymedzuje podstatu úmyselného konania. Z uvedeného dôvodu preto treba z hľadiska právnej teórie vychádzať z právnej úpravy úmyselného zavinenia podľa definície úmyselného zavinenia upravenom v Trestnom

zákone. O priamy úmysel tak ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzrozumený. Pre oba prípady je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil o tom, že svojím konaním získava alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria.

29. Vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby odvolací súd poukazuje na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

30. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi písomných pripomienok Európskej komisie a má za to, že na uvedený prípad je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Je potrebné uviesť, že žalovaný minimálne vedel, že nedodržanie zákonných podmienok pri uzatváraní zmlúv môže mať za následok nepriznanie určitých súm, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený (dolus indirectus, tzv. nepriamy úmysel). Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Z uvedeného dôvodu tak možno dospieť k záveru, že žaloba bola v predmetnom prípade podaná aj v rámci objektívnej premlčacej doby.

31. Súd prvej inštancie preto rozhodol správne vo výroku I., keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 2.896,- Eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 30.01.2019 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ide o správne rozhodnutie vo vzťahu k žalovanému, ktorý podal proti tomuto výroku rozsudku odvolanie. Nesprávne však rozhodol vo výroku II., keď v prevyšujúcej časti žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol z dôvodov, ktoré odvolací súd konštatoval vyššie. Správne rozhodol súd prvej inštancie vo výroku IV., keď určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 04.08.2011, v časti 3. zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 6., v znení: Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v čl. 10., II. časti Všeobecných obchodných podmienok.“ - je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

32. Výrok III. súvisí s výrokom I. a II., pričom výrokom IV. rozhodol súd prvej inštancie o náhrade trov konania samostatne vo vzťahu k výroku IV. Odvolací súd má za to, že je potrebné o trovách konania rozhodnúť jedným výrokom, aj keď ide o spojené veci. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 275/2018 z 05.09.2018, z ktorého vyplýva, že výšku odmeny za jeden úkon právnej pomoci, resp. právnej služby je potrebné určiť zo zohľadnením skutočnosti, že ide o veci spojené, teda určiť jej výšku tak, že tarifná odmena za jeden úkon právnej služby je súčtom odmeny patriacej vo veci s najvyššou hodnotou a vyhláškou o odmenách advokátov určený zlomok tarifnej odmeny, ktorá by inak patrila v ostatných spojených veciach. Právo na priznanie právnymi predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktorej úspešnej strane v konaní vzniknú je nielen súčasťou práva na spravodlivý proces, ale tiež súvisí pokiaľ ide o konkrétne náhradu trov právneho zastúpenia s majetkovým právom podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu. Podľa ust. § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2010 doposiaľ pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. V danom prípade zastupuje žalobkyňu advokát. Uplatnil spolu dva nároky. Jeden o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5.320,74 Eur s prísl. a druhý o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, teda v danom prípade ide o spojenie dvoch vecí. Odvolací súd vyslovuje právny názor, že o nároku na náhradu trov konania je potrebné rozhodnúť jedným výrokom.

33. Z dôvodov uvedených vyššie odvolací súd potvrdil rozsudok okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo výroku III. a V. o priznaní žalobcovi voči žalovanému nároku na náhradu trov

konania v rozsahu 8 % a vo vzťahu k výroku I. a II. a 100 % vo vzťahu k výroku IV. podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny.

34. Zároveň zrušil rozsudok vo výroku II., III., a V. a z rozsahu zrušenia, vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. v spojení s ust. § 391 ods. 1 C.s.p.

35. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie vyporiadať sa s vyššie uvedenými skutočnosťami podľa záverov odvolacieho súdu, ktorý vyslovil svoj právny názor v jednotlivostiach podrobne vyššie.

36. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o trovách odvolacieho konania v zmysle ust. § 396 ods. 3 C.s.p.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posl. veta).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.